

Slöjdverktyg

Hammare

Klohammare

- ✚ Används oftast som snickarhammare
- ✚ För att slå i stora spikar
- ✚ Du kan dra ut spikar med klon

Penhammare

- ✚ Lämplig för mindre spikar
- ✚ *Penen* (baksidan) används för att fästa spikar
- ✚ Finns i olika storlekar

Kulhammare

- ✚ Används för metallarbeten, både med *Banen* och *Kulan*
- ✚ T.ex. vid nitning

Drivhammare

- ✚ Det finns flera användningsområden och ett av dessa är att forma plåtar (koppars, mässing m.fl. metaller) genom drivning. Detta görs genom att man hamrar på plåten med den runda sidan av hammaren så att små gropar bildas i plåten (själva drivningen). Upprepas detta många gånger kommer man till slut ha hamrat ut en större grop i plåten. Så här gör man t.ex. när man ska göra en skål i metall.
- ✚ Undvik att göra märken på hammaren

Plasthammare

- ✚ Används när du ska jämna till plåten men inte vill göra märken
- ✚ Plast- (gul) och gummi-sida (svart)

Slöjdverktyg

Sågar

Fogsvans

- ✚ Används för att kapa och klyva plankor
- ✚ Används för grovsågning och tillkapning av material

Ryggsåg

- ✚ Används för att såga raka snitt, är stadig med sin rygg
- ✚ Används på tunnare brädor

Kontursåg (Rundsåg)

- ✚ Används för att såga böjda former t.ex. figurer

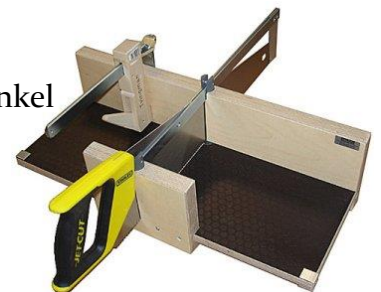
Japansåg

- ✚ Används för att klyva och kapa
- ✚ Sågar med finare snitt
- ✚ Det är en dragsåg till skillnad mot övriga

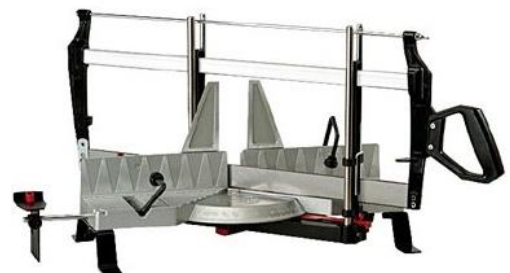
Såglåda

- ✚ Kapar snabbt och rakt plankan i 90° vinkel
- ✚ Grövre sågningar
- ✚ Lättanvänd

Gersåg

- ✚ Kapar brädan eller listen
- ✚ Ställbar i olika vinklar
- ✚ Finare sågningar

Slöjdverktyg

Skärande verktyg

Rubank

- ✚ En längre hyvel, som är till för att hyvla brädor raka

Putshyvel

- ✚ En kortare hyvel, som är till för att putsa av mindre ytor

Stämjärn

- ✚ Används till att hugga raka snitt t.ex. för en tapp
- ✚ Stämjärnet har rakt egg

Håljärn (Skölp)

- ✚ Används för att hugga urgröpningar t.ex. skålar, skedar
- ✚ Håljärnet har böjt egg

Lockbettel

- ✚ Används för att hugga raka smala djupa hål t.ex. för en låskolv
- ✚ Lockbettel har rak egg och är tjockare än Stämjärn

Täljkniv

- ✚ Används för att tälja t.ex. gubbar m.m.
- ✚ Täljkniv har ingen parerstång

Bildhuggarjärn

- ✚ Används för att skära ut former och mönster på trä
- ✚ Används bara med handkraft, **inte** med hammare eller klubba.

Slöjdverktyg

Tvingar

Enhandstving

- + Går lätt att spänna med en hand
- + Ger ett kraftfullt tryck

Skruvtving

- + Behöver två händer för att spänna
- + Ger ett mycket högt tryck

Tvingman

- + Behöver två händer för att spänna
- + Ger ett mindre tryck
- + Ger mindre skador på träbitarna

Bänkspännare

- + Spänner fast biten/skivan på bänken
- + Ger ett högt tryck

Filklämma

- + Spänner fast biten så man kommer åt att såga utan att slå händerna i bänken.

Limknekt

- + Används för att spänna fast bredare limfogar t.ex. när man gör en bordsskiva.

Slöjdverktyg

Skruvmejslar och skruvar

Skruvskallar

Spårskruv

Phillips

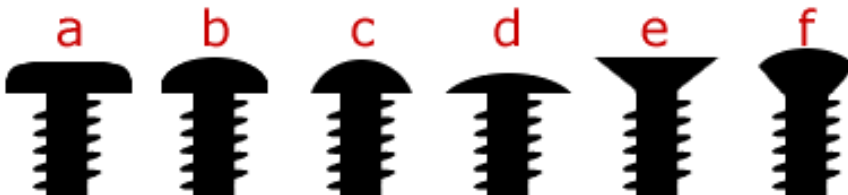
Pozidrive

Torx

Ja, det finns många fler sorter, men de här är de vanligaste.

Olika former på skruvhuvuden:

- ✚ platt, cylinderformat huvud med rundad kant (a).
- ✚ kullrigt huvud (b, c, d, f).
- ✚ sänkt huvud (e, f).
- ✚ Sedda uppifrån är skruvhuvuden ibland (sex)kantiga.

Träskruv (t.ex. Spax, Essve m.fl.)

Franskskruv

Maskinskruv "även kallad bult"
(används tillsammans med mutter och brickor)

Slöjdverktyg

Mätverktyg

Vinkelhake

- ✚ Används till att rita i 90° graders vinkel
- ✚ För kontroll av 90° grader
- ✚ Andra namn t.ex. **Anslagsvinkel**

45 graders vinkel

- ✚ Används till att rita i 45° graders vinkel
- ✚ För kontroll av 45° grader (135° grader)

Smygvinkel

- ✚ Används för att kopiera vinklar
- ✚ Ställbar och låsbar i alla vinklar

Vattenpass

- ✚ Används till att kontrollera materialet inte lutar
- ✚ Går att använda vågrätt och lodrätt

Pennpassare

- ✚ Används till att rita cirklar på trä
- ✚ Ställbar storlek
- ✚ Finns även för metall kallas då för Stickpassare med två metallspetsar

Halvmetersmått

- ✚ Mäter centimeter och millimeter
- ✚ Går att mäta mot en kant
- ✚ 50 cm lång

Stålskala

- ✚ Mäter millimeter och 1/2 millimeter
- ✚ 300 millimeter lång (30 cm)

Slöjdverktyg

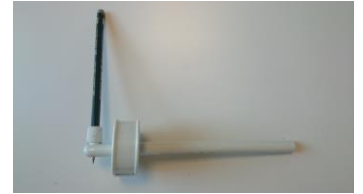
Skjutmått

- ✚ Kan mäta utvändigt
- ✚ Kan mäta invändigt
- ✚ Kan mäta djup
- ✚ Klarar mått upp till ca 15 cm.
- ✚ Mätområde ner till 5 hundraedelar av en millimeter
- ✚ Klarar även att mäta tum

Strykmått

- ✚ Skala i millimeter
- ✚ Används för att dra en parallell linje till en kant

Tänger och saxar

Hovtång

- ✚ Används till att dra ut spik med
- ✚ Hovslagare använder den till att byta skor på hästar

Kombinationstång

- ✚ Kan klämma
- ✚ Lossa muttrar
- ✚ Klippa av metalltråd

Böjtång

- ✚ Används till att böja metalltråd runt
- ✚ Öppna låsringar
- ✚ Runda käftar

Flacktång

- ✚ Används för att klämma ihop saker
- ✚ Kan böja metalltråd i vinkel
- ✚ Raka käftar

Slöjdverktyg

Motortång (Polygrip)

- ✚ Ställbar i olika storlekar
- ✚ Används till lossa rör
- ✚ Öppna muttrar

Kraftavbitare

- ✚ Klippa av metalltråd
- ✚ Har utväxling för mer kraft

Sidavbitare

- ✚ Klipper av metalltråd
- ✚ Klipper vid sidan

Ändavbitare

- ✚ Klipper av metalltråd
- ✚ Klipper vid änden

Plåtsax

- ✚ Klipper tunn metallplåt
- ✚ Finns för höger, rak och vänster klippning

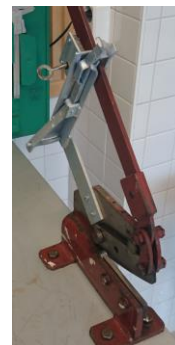
Guldsmedsax

- ✚ Klipper tunnare metallplåt
- ✚ Precisionsklippning

Bänkplåtsax

- ✚ Klipper tjockare metallplåt
- ✚ Ska vara låst när den inte används

Slöjdverktyg

Borrar

Drillborrskraft

- ✚ Mekanisk handborr för mindre hål

Borrsväng

- ✚ Handborr för större hål i trä
- ✚ Går att använda till att skruva med

Fil & Rasp

Ansatsfil

- ✚ Dubbelgradig (grov filning)
- ✚ Går att använda på trä och metall
- ✚ En sida har inga tänder
- ✚ Orange på handtag = endast för trä (för att slippa få metallspån i trä)
- ✚ Blå på handtag = metall

Flatfil

- ✚ Enkelgradig (fin filning)
- ✚ Går att använda på trä och metall
- ✚ Orange på handtag = endast för trä (för att slippa få metallspån i trä)
- ✚ Blå på handtag = metall

Fyrkantsfil

- ✚ Dubbelgradig (grov filning)
- ✚ Har tänder på alla sidor
- ✚ Går att använda på trä och metall
- ✚ Orange på handtag = endast för trä (för att slippa få metallspån i trä)
- ✚ Blå på handtag = metall

Slöjdverktyg

Trekantsfil

- ✚ Dubbelgradig (grov filning)
- ✚ Har tänder på alla sidor
- ✚ Går att använda på trä och metall
- ✚ Orange på handtag = endast för trä (för att slippa få metallspån i trä)
- ✚ Blå på handtag = metall

Rundfil

- ✚ Dubbelgradig (grov filning)
- ✚ Har tänder på alla sidor
- ✚ Går att använda på trä och metall
- ✚ Orange på handtag = endast för trä (för att slippa få metallspån i trä)
- ✚ Blå på handtag = metall

Rasp

- ✚ Rasptandning
- ✚ Har tänder på alla sidor
- ✚ Går att använda endast på trä

Filborste

- ✚ För rengöring av filar och raspar
- ✚ Följ filens/raspens spår (tänder) när du rengör

Slöjdverktyg

Övriga

Försänkare

- ✚ Försänker hål innan man skruvar
- ✚ Finns för maskin eller för handkraft

Pryl/Syl

- ✚ Märka på träbitar var hålet ska göras
- ✚ Pryl = fyrkantig spets
- ✚ Syl = rund spets

Limskrapa

- ✚ Skrapa bort lim innan hyvling
- ✚ Finns i många modeller

Brännpenna

- ✚ Används till att bränna på trä eller läder
- ✚ Finns i många modeller

Skaltång

- ✚ Används till att skala elkabel
- ✚ Öppningen är ställbar

Skiftnyckel

- ✚ Används till att öppna/stänga Bultar och Muttrar

Slöjdverktyg

Körnare

- ✚ Slår märke med i metall innan man borrar
- ✚ Använd en hammare dock inte drivhammare eller hammare av plast/gummi
- ✚ Är spetsig (men en trubbig spets)

Spikförsänkare

(Drivdon)

- ✚ Används till att försänka spikar med (slå med en hammare på den)
- ✚ Kan även användas för att "backa" ut spikar som hamnat fel och behöver hjälp att komma fram så dra ut dem med Hovtång eller med en Klohammare.
- ✚ Är platt i spetsen eller har en liten fördjupning där fram

Huggmejsel

- ✚ Är till för att hugga i metall
- ✚ Använd en hammare dock inte drivhammare eller hammare av plast/gummi
- ✚ Är spetsig (men en trubbig spets)
- ✚ Använd skyddsglasögon då det kan lossna metallflisor